

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål AB om USA's beslutning om at indstille støtten til UNRWA, hvor FN's Generalsekretær, António Guterres, har opfordret andre lande til at træde til at udfylde det økonomisk hul. Herunder hvordan Danmark og ligesindede lande vil hjælpe i denne akutte situation i Palæstina.

Til:
Ministeren for Udviklings-
samarbejde
Enhed:
HMC
Dato:
22-10-2018
Sag: 2018 - 36324

TALEPUNKT

Tak for muligheden for at svare på spørgsmålet om Danmark og ligesindede landes reaktion på at afhjælpe den økonomiske situation i UNRWA efter USA's beslutning om at indstille sin støtte.

Jeg vil besvare spørgsmålet ved at redegøre for forløbet siden de første indikationer på en ændret amerikansk kurs over for UNRWA i januar i år.

* * *

[Forløbet forud for USA's beslutning om at indstille støtten]

USA besluttede i januar kun at udbetale 60 millioner US Dollars mod de forventede 125 millioner US Dollars som første rate på deres 2018-bevilling. USA meddelte samtidig, at udbetaling af de resterende 65 millioner US Dollars kun ville komme på tale, hvis der skete en reform af UNRWA, og hvis flere donorer bidrog med mere finansiel støtte til organisationen. USA havde på daværende

tidspunkt ikke taget stilling til udbetalingen af de resterende to rater af deres 2018-bevilling. I udgangspunktet var den samlede støtte for 2018 budgetteret til at udgøre 360 millioner USD.

Danmark har fulgt situationen nøje, og vi har flere gange genbekræftet vores støtte til UNRWA. Udenrigsministeren understregede allerede i januar i sin samtale med USA's daværende udenrigsminister, Rex Tillerson, at UNRWA har en vigtig stabiliserende rolle i regionen, hvorfor en reduceret finansiering ville kunne få alvorlige humanitære og sikkerhedsmæssige konsekvenser. Danmark genbekræftede også vores støtte til UNRWA under den ekstraordinære ministerkonference d. 15. marts 2018 i Rom, hvor Jordan, Sverige og Egypten var værter.

Den 31. august i år meddelte USA, at de helt ville indstille støtten til UNRWA, og at de resterende 300 millioner US Dollars under indeværende års forventede støtte således ikke ville blive udbetalt.

Det har selvsagt skabt en alvorlig situation for UNRWA – og dermed også for Mellemøsten. USA har i årevis været den største donor til UNRWA og stod i 2017 for ca. 35 pct. af UNRWA's samlede finansiering.

Krisen er imidlertid afbødet på den korte bane ved øget støtte fra andre lande. Alene siden den amerikanske beslutning i august om

at stoppe bevillingerne helt har de øvrige donorer bidraget med i alt 153 millioner US Dollars. UNRWAs underskud for 2018 er på nuværende tidspunkt reduceret til 64 millioner US Dollars, hvilket er en del mindre end frygtet. Der er imidlertid meget udbredt bekymring for, at det nuværende finansieringsniveau ikke vil kunne fastholdes i 2019 og frem, hverken for UNRWA eller for de øvrige humanitære aktører i de palæstinensiske områder, som jo også er blevet hårdt ramt af amerikanske nedskæringer.

[Reaktioner fra Danmark]

Fra dansk side har linjen været klar gennem hele forløbet. Efter Regeringens opfattelse er UNRWA ansvarlig for at levere helt basale fornødenheder i nogle af de mest udsatte områder i Mellemøsten – og et stop for bistand til UNRWA risikerer at destabilisere situationen i regionen yderligere, ikke bare på Vestbredden og i Gaza men også i Jordan og Libanon. I yderste konsekvens - hvis UNRWA nødsages til at stoppe sine aktiviteter helt eller delvist trods fraværet af en politisk løsning på den historiske konflikt - kan det forstærke presset på Europas grænser, fordi palæstinenserne tvinges til at søge tryghed og hjælp uden for regionen.

Lad mig kort redegøre for hovedelementerne i den danske linje i samarbejdet med UNRWA i den aktuelle situation:

[1. Humanitær støtte]

For det første har regeringen fastholdt vores markante humanitære støtte til UNRWA. Det omfatter dels det danske kernebidrag til UNRWA på 70 mio. kr., som er indeholdt i Finansloven for 2018, der som bekendt blev vedtaget af et bredt flertal. Derudover frigav jeg i april måned et ekstraordinært bidrag på 20 millioner kroner til UNRWA's indsats i og omkring Syrien. Vi vurderer løbende behovet for yderligere, ekstraordinære bidrag. Det gælder ikke bare til UNRWA men også til andre humanitære aktører, som yder essentiel støtte til palæstinenserne.

[2. Reformbestræbelser]

For det andet er det regeringens holdning, at de igangværende reformbestræbelser i UNRWA skal fortsætte. I fraværet af en politisk løsning på konflikten må det forventes, at behovene i de palæstinsiske områder vil være stigende. Samtidig vil finansieringen af den nødvendige humanitære bistand være utilstrækkelig. I den situation er fortsat effektivisering nødvendig, hvilket UNRWA er fuldt opmærksom på. Det er en proces, som Danmark løbende understøtter gennem en aktiv dialog med UNRWA.

[3. Udvidelse af donorbasen]

For det tredje skal vi støtte UNRWA i at udvide deres donorbase for at sikre et bredere og dermed mere robust finansielt grundlag.

Som jeg allerede har nævnt, så har flere Golflande øget deres bidrag, hvilket må siges at være et vigtigt skridt i den rigtige retning.

[Reaktioner fra ligesindede lande]

Det samme gælder UNRWA's vestlige donorer, som alle ligger på linje med Danmark – med USA som eneste markante undtagelse. Der er en udbredt bekymring for, at UNRWA's vigtige arbejde undergraves af den finansielle situation. Danmark har derfor sammen med ligesindede lande haft en løbende dialog om mulighederne for at afværge en forværret humanitære krise gennem øget fokus på såvel fundraising som reformer. Danmark tog eksempelvis det første skridt til at samle de største donorlande til en drøftelse med UNRWAs generalkommissær, Pierre Krähenbühl, i Ramallah, da den amerikanske beslutning om en reduktion var en realitet i januar. Senest har Sverige sammen med en række andre lande og EU afholdt en højniveaufrokost om UNRWA under FN's Generalforsamling, hvori Danmark også deltog.

Vi må heller ikke glemme, at Danmark bidrager til UNRWA igennem EU, der siden den amerikanske udmelding d. 31. august har givet en ekstraordinær bevilling på 40 millioner euro. Det afspejler, at EU fuldt ud anerkender UNRWAs afgørende rolle i forhold til den fortsatte stabilitet i regionen. EU var i 2017 den næststørste donor til UNRWA.

Vi vurderer som nævnt løbende behovet for yderligere ekstraordinære humanitære bevillinger, både til UNRWA og til andre centrale humanitære aktører i de palæstinensiske områder. Der er tale om en vanskelig afvejning op imod behovene for støtte til indsatser i andre alvorlige humanitære kriser såsom Yemen, Syrien og Sydsudan.

[Besøg af Generalkommissæren]

Jeg vil have lejlighed til at drøfte den aktuelle situation med UNRWA's Generalkommissær, Pierre Krähenbühl, i starten af det kommende år, hvor han forventes at besøge Danmark. Mødet vil være en lejlighed for mig til at genbekræfte Danmarks støtte til UNRWA, og til at drøfte vores kerneprioriteter ift. organisationens reformarbejde, ligesom vi også vil drøfte den finansielle krise og de mulige konsekvenser heraf for den regionale stabilitet i Mellemøsten. Vi vil også arbejde for, at Krähenbühl får lejlighed til at drøfte de samme spørgsmål med jer og andre interesserede medlemmer af Folketinget, præcis som han også gjorde under sit besøg i februar 2016.

HMC